

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2018. év november hó 13. és 2018. év december hó 18. napján megtartott folytatólagos nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt I.r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2018. év április hó 24. napján kelt 25.B.1054/2015/98. számú ítéletét **megváltoztatja**.

Az I.r. vádlottat

bűnösnek mondja ki további

1 rendbeli csalás büntettében (Btk. 371.§ (1) bekezdés, (5) bekezdés a.) pont).

A folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségeként értékelt cselekményét **2 rendbelinek** minősíti.

A szabadságvesztés tartamát **3 (három)** évre súlyosítja.

A II.r. vádlottat

bűnösnek mondja ki további

1 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntettében (Btk. 371.§ (1) bekezdés, (5) bekezdés a.) pont).

A II.r. vádlott bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségeként értékelt cselekményét **2 rendbeli, folytatólagosan** elkövetettként minősíti.

A szabadságvesztés tartamát **2 (két)** évre súlyosítja.

A III.r. vádlottat

bűnösnek mondja ki

bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének kísérletében (Btk. 396.§ (1) bekezdés a.) pont, (4) bekezdés a.) pont)

2 rendbeli, bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345.§).

A bíróság ezért - halmazati büntetésül - **1 (egy)** év szabadságvesztésre ítéli.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön.

A szabadságvesztés végrehajtását **3 (három)** évi próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a III.r. vádlott legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A IV. r. vádlott bűnsegédként és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségeként értékelt cselekményét **2 rendbelinek** minősíti.

A Kft.-vel szemben 125.000.000 (százhuszonötmillió) forintba vagyonekbeosztást rendel el.

A Budai Központi Kerületi Bíróság 13.Bny.1921/2010/2. számú végzésével a Kft. a Zrt. pécsi fiókjánál vezetett számláján lévő 16.680.505 (tizenhatmillió-hatszáznyolcvanezer-ötszázöt) forintba elrendelt zár alá vétel feloldását mellőzi.

Az I.r. vádlott állandó bejelentett lakóhelyét pontosítja.

A III.r. vádlott állandó bejelentett lakóhelyét pontosítja.

Az elsőfokú eljárásban felmerült, helyesen 1.753.949,- (egymillió-hétszázötvenháromezer-kilencszáznegyvenkilenc) forint bűnügyi költségéből az I.r. vádlott 473.338,- (négy-százhetvenháromezer-háromszázharmincnyolc) forintot, a II.r. vádlott 399.276,- (háromszázkilencvenkilencezer-kétszázhetvenhat) forintot, a III.r. vádlott 411.575,- (négy-száz-tizenegyezer-ötszázhetvenöt) forintot, a IV.r. vádlott 449.795,- (négy-száz-negyvenkilencezer-hétszázkilencvenöt) forintot köteles az államnak megfizetni, míg a fennmaradó 19.965,- (tizenkilencezer-kilencszázhatvanöt) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

A másodfokú eljárásban 158.480,- (százötvennyolcezer-négy-száznyolcvan) forint bűnügyi költség merült fel, melyből az I. r. vádlott 45.280,- (negyvenötezer-kétszáznyolcvan) forintot, a II. r. vádlott 36.100,- (harminchat-ezer-száz) forintot, a III. r. vádlott 34.000,- (harminc-négy-ezer) forintot, a IV. r. vádlott 43.100,- (negyvenháromezer-száz) forintot köteles az államnak megfizetni.

A másodfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség, valamint az I. r., a II. r. és a III. r. vádlott és védőik jelenthetnek be fellebbezést.

INDOKOLÁS:

A Fővárosi Törvényszék 25.B.1054/2015/98. számú, 2018. április 24. napján kihirdetett ítéletével az I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 396. § (1) a) pontjába ütköző és (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő költségvetési csalás bűntettének kísérletében, a Btk. 345. §-ába ütköző folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében és a Btk. 345. §-ába ütköző hamis magánokirat felhasználásának vétségében, ezért halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre, 200 napi tétel pénzbüntetésre, 6 év gazdasági társaságban betöltött vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra, valamint mellékbüntetésként 4 évre a közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg. Rendelkezett feltételes

szabadságra bocsátás legkorábbi lehetőségéről, a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 20.000 Ft-ban határozta meg. Rendelkezett az így kiszabott összesen 4 millió Ft pénzbüntetés átváltoztatásának lehetőségéről.

Az I. rendű vádlottat az ellene a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő különösen nagy kárt okozó, folytatólagosan elkövetett csalás büntette miatt emelt vád alól felmentette.

A II.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 396. § (1) a) pontjába ütköző és (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének kísérletében és a Btk. 345.§-ába ütköző, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében, ezért halmazati büntetésül 1 év szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg, egyben annak végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette, az elrendelése esetére rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi lehetőségéről.

A II.r. vádlottat az ellene a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő különösen nagy kárt okozó, folytatólagosan és bűnsegédként elkövetett csalás büntette miatt emelt vád alól felmentette.

A III.r. vádlottat az ellene a Btk. 345. §-ába ütköző, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége és a Btk. 396. § (1) a) pontjába ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntettének kísérlete miatt emelt vád alól felmentette.

A IV.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének kísérletében és a Btk. 345. §-ába ütköző, bűnsegédként és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében. Ezért halmazati büntetésül 1 évi szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette, rendelkezett a szabadságvesztés utólagos elrendelése esetére a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi lehetőségéről.

A Budai Központi Kerületi Bíróság 13.Bny.1921/2010/2. számú végzésével elrendelt zár alá vételt feloldotta. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt okiratokról és a bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész az I. rendű vádlott és a II.r. vádlott terhére a tényállás II. pontja tekintetében a bűnösség megállapítása és a büntetés súlyosítása végett, a III.r. vádlott terhére a bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása, míg a IV.r. vádlott terhére a büntetés súlyosítása érdekében jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.342/2018/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Előadta, hogy a tényállás I. pontjában az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott. A felmerült bizonyítékokat egyenként és együttesen is részletesen ismertette és értékelte, helytállóan számot adott arról is, hogy a bizonyítékokat miért és hogyan mérlegelte. E körben kimerítő indokát adta annak, hogy a vádlottak védekezése mely bizonyítékok alapján és milyen logikai következtetés útján cáfolható. Indokolásban az iratok tartalmával ellentétes megállapítás nem lelhető fel, így a felmentésre irányuló fellebbezések a bizonyítékoknak az értékelését támadják, amely a másodfokú eljárásban a felülmérlegelés tilalma folytán nem vezethet eredményre. A hibamentes tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére. A cselekményük minősítése is törvényes.

A III.r. vádlottat tévedés miatt mentette fel az ellene emelt vád alól az elsőfokú bíróság. A tényállás e tekintetben a reá vonatkozó részben megalapozatlan. A III.r. vádlott magatartásának értékelésekor az elsőfokú bíróság a jogviszonyok egységességét figyelmen kívül hagyta, vagyis azt, hogy a jogok gyakorlásával kötelezettségek teljesítése is együtt jár. A III.r. vádlott által képviselt cég nevében felhasználásra kerülő valamennyi okirat szükségszerű kelléke volt az ügyvezető aláírása, az így vált alkalmassá joghatás kiváltására. A III.r. vádlott tehát gyakorolta az aláírási jogosultságát, azonban a vele járó kötelezettségek és következmények viselése alól az elsőfokú bíróság indokolatlanul és egyoldalúan kivonta. A tényállás nem tartalmaz olyan körülményt, hogy a III.r. vádlott abban a téves feltevésben írta volna alá az okiratokat, különösen a támogatási szerződést és a pályázatot, hogy az azokban foglalt feltételek teljesítésére a cégének képessége és készsége van. Az elsőfokú bíróság nem rögzítette a tényállásban azt sem, hogy a III.r. vádlott - azon túl, hogy nem ismerte az I. rendű vádlott tényleges szándékát - mely körülmény, tényállási rész vonatkozásában volt, és milyen tartalmú tévedésben. Ez a Kft2. tényleges helyzetére, vagy a Zrt2. felé felhasznált okiratokra vonatkozott a tényállásban, a megjelölt kérésre teljesítés nem foglal magában valótlán téves ismereteket, ilyenekre utalás sincs, ezért nem helytálló a tévedésre hivatkozás.

A II. tényállásban foglalt cselekmény az I. rendű és a II.r. vádlottakat érinti. Az ítéleti tényállás utolsó három bekezdése tényből tényre történő téves következtetés miatt megalapozatlan. A felmentés alapja döntően egy olyan objektív alapot nélkülöző feltételezés, amely bizonytalan jövőbeli eseményt vizualizált. E feltételezés vonatkozásában a tényállás is kétértelmű, mert az I. ítéleti tényállás szerint a vádlottaknak nem állt szándékában a pályázat során igényelt összegeknek pályázati célra fordítása, hanem az elnyert pályázati támogatást saját céljaikra kívánták felhasználni. Az elsőfokú bíróság viszont erről az összegről azt is megállapította, hogy ebből fedezhető lett volna a Zrt3. vesztesége. A kifogásolt tényállás megállapításait az elsőfokú bíróság nagyjából tanú1. vallomására hivatkozva tette, a tanúvallomásból azonban nem a bizonyítandó tényre vonatkozó ismereteket, hanem a személyes benyomását, véleményét kifejező részeket emelte ki. A tanú előadta, szerinte nem őket akarták megtevesztetni. Eközben az általa vezetett Zrt3. képviselőjében eljárókat is megtevesztették a vádlottak. Ezzel összefüggésben a vádlottak arra hivatkoztak, hogy a Zrt2. folyósítja a támogatást, miközben az ellenőrzések miatt bármikor fennállt a hiányosságok előkerülésének veszélye. Ugyancsak alapot nélkülöz az a megállapítás is, hogy a megtevesztő magatartás következtében a Zrt3.-nek vesztesége és nem kára keletkezett. A megtevesztő magatartás eredményeként ugyanis kiutalásra kerültek a szerződés szerinti összegek, azokat a vádlottak saját céljaikra felhasználták. A Zrt3. vagyonában tehát tényleges értékcsökkenés, azaz kár következett be. A későbbiekben a szerződéses biztosítékoknak volt köszönhető a kár részbeni megtérülése. Az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés egyéb biztosítékaira is helytelenül hivatkozott úgy, mint amelyek a csalási szándék hiányára utalnak. A biztosítékok ugyanis megtevesztő magatartás következtében kerültek az ügyletbe. A kirendelt igazságügyi adó- és könyvszakértő az elsőfokú bíróság által értékelés nélkül hagyott szakértői véleményében rögzítette, hogy a Zrt3. által kiutalt 196.850.746 Ft. pénzüsszegeből levezetett pénzmozgások egyike az 50.000.000 Ft óvadékként való lekötése a Kft2. elkülönített számláján. A biztosítékként figyelembe vett összeget tehát megtevesztést követően maga a sértett fél utalta át. Emellett a jelzáloggal terhelt, majd végrehajtási eljárás során értékesített ingatlan nem a vádlottak saját, illetve az érdekeltiségebe tartozó cégek tulajdona volt. Az ingatlan tulajdonosa a Zrt4. volt. A cég képviselőjének, tanú2-nek a nyomozás során, valamint a tárgyaláson tett vallomásai szerint az I. rendű vádlott őt is megtevesztette, amikor az ingatlanra jelzálogjogot engedett. A bérleti díjban elmaradások voltak, azt a Zrt3.-tól kapott pénzből sem rendezte, majd a jelzálog fejében biztosítékul ajánlott gépparkról kiderült, hogy nem található meg. Ezért feljelentést is tett, de eredménytelen volt a büntetőeljárás, végül a jelzálogjogosult érvényesítette a zálogjogát, ezért kényszerült az ingatlan eladására, így neki is kára

keletkezett. A Zrt3.-nak fedezetül felajánlott ingatlannal kapcsolatban sem elhanyagolható, hogy ez két másik jogügylet biztosítékeként is szolgált. Önmagában pedig abból, hogy az I. rendű vádlott a kölcsön visszafizetésére jelzálogfedezetet biztosított, nem lehet egyértelmű következtetést levonni a csalási szándék hiányára, ezt ugyanis a visszafizetési szándék dönti el. E körben eseti döntésre hivatkozott. Nem helytálló a Fővárosi Törvényszék azon okfejtése, mely szerint akkor is megállapítható a visszafizetés reális lehetősége és szándéka, ha a visszafizetés forrása egy másik bűncselekményből remélt pénzösszeg. Ezt támasztja alá a 3/2009. Büntető Jogegységi Határozat indokolásának azon része, mely szerint a csalás akkor is megállapítható, ha esetleg a tettes korábbi hitelezőit úgy elégíti ki, hogy újabb sértettet károsított meg a kölcsön felvételével, és ebből fizet. Az ilyen láncolatos cselekménysorozat azon része is büntetett tehát, amely részében a tettes a kárt utóbb újabb bűncselekményből szerzett pénzen megtérítette. Az tehát, hogy a csalás elkövetőjének a kölcsön visszafizetésére reális lehetősége van, a kölcsönszerződés megkötésekor kizárólag azt jelentheti, hogy ennek fedezete legális, jogszerű. Egy jövőbeli bűncselekményből remélt haszon ennek alapjául nem szolgálhat. Az I. rendű és II. rendű vádlott fizetési képességére és fizetési készségére is téves következtetést vont le az elsőfokú bíróság, ezért az ítélet II. tényállása alkalmatlan a felülbírálatra.

Az elsőfokú bíróság a IV.r. vádlott tekintetében a súlyosító és enyhítő körülményeket számba vette, azonban a büntetési célok és büntetéskiszabási elvek alapján esetében hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés és hosszabb tartamú próbaidő alkalmazása szükséges. Így indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű, a II.r. és a III.r. vádlottak esetében a Be. 376. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a Be. 351. § (2) b) pontjára - helyezze hatályon kívül, míg a IV.r. vádlott tekintetében a Be. 372. § (1) bekezdése alapján változtassa meg, és növelje a szabadságvesztés büntetés és a próbaidő tartamát.

A másodfokú nyilvános ülésen az ügyész a fellebbezést tartalmilag fenntartotta, azonban a jogszabályváltozásra tekintettel a Be. 606.§-a alapján az ítélet megváltoztatását indítványozta valamennyi vádlott tekintetében. Az elsőfokú bíróság ítélete hivatkozása szerint részlegesen megalapozatlan, azonban ennek kiküszöbölésére az iratok tartalma alapján nyilvános ülésen lehetőség van. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a tényállás I. pontja tekintetében mellőzze az elsőfokú ítéletből azon vastagon szedettet bekezdéseket, melyek arra utalnak, hogy a III.r. vádlott tévedésben volt a cselekmény elkövetésekor. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a III.r. vádlottat mondja ki bűnösnek a Btk. 396.§ (1) bekezdés a.) pontjába ütköző és a (4) bekezdés a.) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettének kísérletében mint társtettest, és a Btk. 345.§-ába ütköző hamis magánokirat felhasználásának vétségében mint bűnsegédet, és ítélje a vádlottat szabadságvesztésre, melynek végrehajtását próbaidőre függeszse fel. Az I.r. és a II.r. vádlottat mondja ki bűnösnek a tényállás II. pontja tekintetében a Btk. 370.§ (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a.) pontja szerint minősülő csalás büntettében, és szabjon ki hosszabb tartamú szabadságvesztést, a II.r. vádlott esetében mellőzze a végrehajtás felfüggesztését, míg a IV.r. vádlott estében növelje a szabadságvesztés és a próbaidő tartamát.

Az ítélet ellen az I. rendű vádlott és védője teljeskörű felmentés érdekében jelentett be fellebbezést. Az I. rendű vádlott a fellebbezésének indokolásában elsődlegesen azt kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla bűncselekmény hiányában mentse fel az ellene emelt vád alól, ugyanis önkéntes elállás miatt nem büntethető, az eredmény bekövetkezését, nevezetesen a kár felmerülését önként elhárította. Másodlagosan indítványozta, hogy a fellebbezésében írtak szerint egészítse ki a tényállást, és ennek alapján bűncselekmény hiányában mentse fel minden vádpont alól. Harmadlagosan pedig eljárási szabálysértésekre hivatkozott, nevezetesen arra, hogy sérült a védekezéshez való joga, amely miatt az Emberi Jogok Európai Bíróságához fordult, illetve hogy a

törvényszék ítéletét ügydöntő jelleggel a IV.r. vádlott jogellenesen jegyzőkönyvezett tanúvallomására alapította. Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság e körben elmulasztotta indokolási kötelezettségét.

Az önkéntes elállás kapcsán előadta, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor nem minősítette önkéntesnek a támogatási szerződésektől 2009. március 17. napján kelt elállását és ennek alapján nem állapította meg, hogy nem büntethető. Kéri az ítéletábrát, hogy a tényállást egészítse ki a nyomozati iratokban szereplő, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség által írt levéllel, melyben jogszerűnek és hatályosnak fogadta el az elállást és intézkedett a támogatási szerződések megszüntetéséről. Ezzel ezek a szerződések visszamenőleges hatállyal megszüntetnek. Az eredeti állapot visszaállítása körében a Zrt2. törölte a Zrt4. ingatlanáról a jelzálogterheket. Amikor az elálló nyilatkozatát megtette, nem tudhatott arról, hogy a támogatások kifizetése felfüggesztésre fog kerülni, hiszen valamennyi ellenőrzési jegyzőkönyvben minden rendben találtak. Ezt támasztják alá egyébként a nyomozati iratokban szereplő fotók is, így tehát abban a tudatban volt az elálláskor, hogy a beruházás ellenőrzése az első pályázatnál nem tárt fel szabálytalanságot, a második pályázatnál pedig folytatni fogják az ellenőrzést.

Másodlagos indítványában a tényállás kiegészítését kérte arra hivatkozva, hogy ennek alapján nyilvánvalóvá válik az, hogy a vádlottak nem tévesztettek meg senkit és így a kárt önként elhárították, a magatartásuk és a veszélyeztetett kár között nincs okozati összefüggés. Az adott helyzetben úgy jártak el, ahogy elvárható, így hiányzik a bűncselekmény elkövetésének minden tényállási eleme. A kifogásolt eszközbeszerzés egy barter-ügylet volt, amelynek során a jogszabály által nem tiltott oda- vissza fizetések történtek. Ezt eltitkolni nem lehet, mert a számlakivonatokat becsatolásra kerültek. Azt sem hallgatta el, hogy csak 1 főt foglalkoztat, és a 160 fő felvétele csak a támogatás folyósítását követően fog megtörténni. Nincsenek hamis okiratok, a fotók, a videók és a Zrt2. jegyzőkönyvei alapján minden irat valós gazdasági eseményt tükröz.

A személyi körülményei tekintetében előadta, hogy azok nem változtak, büntetlen előéletű, a második unokáját várja. Egy öntödében műszakvezetőként dolgozik.

Iratellenesnek találta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, hogy sem a IV.r. vádlott, sem pedig az általa képviselt Bt1. nem foglalkozott szerszámok gyártásával és nem rendelkezett olyan öntéstechnológiával, amelynek eladására kötelezettséget vállalt. A Zrt5. és Kft3. között kötött lízingszerződéssel kapcsolatos jogvita, és a tanú3. írásban tett vallomása nem kapcsolódik a jelen ügyben releváns tényekhez, viszont aggálytalanul megállapítható, hogy a Zrt5. megszegte a Kft2. felé vállalt egyoldalú szerződéskötési kötelezettségét, amikor tiltott önhatalommal 2009. március 12-én megakadályozta a Kft2. beruházásának a befejezését és a szerződések teljesítését, a termelés folytatását.

Az I. tényállási pont tekintetében hivatkozott arra, hogy az Bt1. vonatkozásában a szerszámok és a licenc értékét a nyomozati iratok között található hozamszámítás igazolja, ebből megállapítható, hogy az ítélet iratellenesen tartalmazza, hogy a vádlottak elhatározták, hogy az öntőszerszámok forgalmi értéke tekintetében megtevesztik a Zrt2.-t, hiszen a hozamszámítás kétségtelenül igazolta azok értékét.

Hivatkozott arra, hogy a támogatási szerződés alapján a Kft2. számára a támogatás folyósítását követő egy éven belül nyílt meg a foglalkoztatási kötelezettség.

1990. szeptember 6. napjától az ingatlan a vádlott testvérek tulajdonát képezte, akik ott 300 fővel

három műszakban öntödét üzemeltettek a nyomozati iratokban elfekvő prospektus tanúsága szerint. Ebben a prospektusban szerepel tanú4., aki akkoriban a kerti bútorexport értékesítési osztályt vezette, és tanú5., a franciául és oroszul jól beszélő kereskedő. Az is látható, hogy az akkoriban gyártott termékek teljesen más formavilággal rendelkeznek, mint a jelen ügyben megvásárolt eszközök, így aggálytalanul megállapítható az is, hogy az ítélet iratellenesen tartalmazza, hogy az I. rendű vádlottnak nem állt szándékában a pályázatban vállalt munkavállalói létszámot felvenni, hiszen a régebbi tevékenység miatt megvolt a szükséges szakmailag képzett humán erőforrás, és az export igények teljesítése érdekében nem is volt más választása, mint a 160 főt felvenni. Iratellenes a vádlotti álláspont szerint az is, hogy a vádlottak saját céljaikra akarták fordítani a támogatást, és az is, hogy az I. rendű vádlott azért vonta be a IV. rendű vádlottat, mert olyan cégre volt szüksége, amely tőle független, ugyanis az eszközbeszerzésből nem lehetett kihagyni azt, akinek a tulajdonában voltak a felhasználói jogok.

A tényállás I/1 pontja tekintetében előadta, hogy tanú4. és tanú5. nagy tapasztalatokkal rendelkeztek értékesítés területén, és így iratellenes az is, hogy az I. rendű vádlott a Kft4. révén tartalmilag teljességgel valótlan, tényleges szerződési szándék nélkül megírt megállapodást csatolt a pályázatához, és iratellenes az is, hogy az Bt1. árajánlata valótlan tartalmú volt, és az I.r rendű vádlott valótlan tartalmú okiratot nyújtott be a pályázathoz, hiszen nem vitathatóan a Bt1. rendelkezett az eszközökkel és a licence-szel, hiszen azokat leszállította, azok alapján a termelés folyt. Iratellenes az is, hogy a II. rendű vádlott a saját erő igazolásához szükséges iratok aláírásával és a Zrt2. ellenőreinek előzetes helyszíni szemle alkalmával 2008. január 16. napján történő megtevesztésében működött közre, hiszen az I. rendű vádlott nem csatolt valótlan tartalmú okiratot.

A tényállás I/2. pontja tekintetében előadta, hogy iratellenes az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy sem a IV. rendű vádlott, sem az általa képviselt Bt1. nem foglalkozott öntőszerszámok gyártásával, és nem rendelkezett olyan öntéstechnológiával, amelynek eladására kötelezettséget vállalt, hiszen a IV.r. vádlott 1991 óta foglalkozott hasonló tevékenységgel, továbbá ő volt a szerzői jogi tulajdonosa a beruházás eszközeinek. Iratellenes az a megállapítás is, hogy a Bt1.-től szerszámok megvásárlásával és üzembe helyezésével kapcsolatos okiratok valótlan tartalmúak voltak, hiszen a birtokháborításkor készült fotók kétségtelenül bizonyítják, hogy azokat a Bt1. hiánytalanul leszállította A beruházás eszközei az 1600 m²-es üzemcsarnok nagy részét betöltötték, a Bt1. által leszállított eszközök súlya közel 100.000 kg volt, ami semmiképpen sem felel meg a Kft5. által vásárolt 524 kg bútorszerszám alapanyagának. Az ítélet iratellenesen állapította meg azt is, hogy az I. rendű vádlott az üzemi folyamatok valótlanágát külföldről vásárolt termékekkel akarta alátámasztani.

Annak semmilyen relevanciája nincsen, hogy a Zrt2. az elállást követően felfüggesztette a támogatás folyósítását, hiszen a megszűnt szerződésre tekintettel ennek jogi következménye nem volt, ahogy annak sem, hogy az I. rendű vádlott e körben milyen levelezést folytatott bárkivel.

Fellebbezése indokolása további részében az I. rendű vádlott a bizonyítékokat vette számba, és értékelte, és előadta, hogy nincs relevanciája annak, hogy a Kft3, tényleges vezetését ki látta el, illetve hogy tanú3. és a Zrt5. tanúi egyébként valótlanul mit mondtak el tanúvallomásukban, mivel a Zrt5. a Kft2. felé visszavonhatatlan egyoldalú nyilatkozatával vállalta, hogy a telephelyen a beruházást megvalósíthatja és három évig fenntarthatja.

Nincs relevanciája annak sem, hogy a Kft3. egy jogalappal bíró környezetvédelmi vita és beszámítási nyilatkozat miatt nem fizetett 2008 év végétől lízingdíjat. Az I. rendű vádlott jelentős, a pályázatokhoz szükséges önerőt meghaladó saját vagyonnal rendelkezett.

A Kft4.-el kötött megállapodása nem fiktív, hiszen azt a szerződő felek nyilatkozataik alapján érvényesen megkötötték, nem támadták meg, tanú4. és tanú5. pedig korábban a Kft6. kerti bútorexport eladását irányították.

Az I.r. vádlott okfejtése szerint a Kft2. és a Bt1. 2007 és 2008 évben kötött megállapodásai szintén nem fiktívek. A Zrt4.-el kötött bérleti szerződésnek nincs relevanciája, hiszen az egyoldalú önkéntes elállás miatt a támogatási szerződések a megkötésükre való visszamenőleges hatállyal megszűntek, és a Zrt2. törölte a Zrt4. ingatlanjáról a jelzálogjogát.

A Kft2. és a Bt1. számlái között való oda-vissza utalások tényét az I. rendű vádlott nem titkolta el, így iratellenes az a megállapítás, hogy e körben tévedésben tartotta a Zrt2.-t.

A Kft2. a telephely változások miatt új biztosítót keresett, mert nem volt elégedett az Allianz és az Aegon biztosítási szerződéseivel, így nem lehet aggálytalanul következtetni arra, hogy azért nem fizette 2008. március 12. napjától a díjat, mert nem akarta a beruházást üzemeltetni.

A fentiek alapján az I.r. vádlott szerint téves és iratellenes az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy cáfolatra kerültek az I.r. vádlott kijelentései.

Hivatkozott arra is, hogy a 2009. január 16. napján felmerült átmeneti gázellátási problémát orvosolta, termeli is akart a beszerzett eszközökkel, a PB tartályok 2009. március 12-én a birtokháborításkor készült jegyzőkönyv alapján fel voltak töltve.

A vádlottak a gyártás és termelés felfuttatása érdekében használták fel a Zrt3.-tól felvett, szabad felhasználású kölcsönt. Nyilvánvaló, hogy az eszközök beszerzésével kapcsolatos kiadásokra nem kellett kifizetést eszközölni, mivel az már megtörtént a korábban említett barterügylet révén. Az egy szerencsétlent történet, hogy a Kft1.-hez visszerhes ügyletekkel került összeg a B. C. ma már ismert bűnelkövetői csatornáin keresztül eltűnt, és abból csak 21 millió Ft-ot tudott visszaszerezni.

A II. tényállási pont tekintetében az I.r. vádlott előadta, hogy az ügyészi fellebbezés alaptalan, ezért e tekintetben kérte, hogy a Fővárosi Ítéletábla a törvényszék ítéletét tartsa hatályban. A tényállás azonban e pont tekintetében is hiányos és iratellenes álláspontja szerint.

Iratellenes ugyanis az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy az I. rendű vádlott a jelzálog fedezetként lekötött ingatlan értékét illetően megtevesztette a Zrt3.-at. A hamis értékbecslest benyújtó személynek nincs relevanciája, hiszen az egy megtevesztésre alkalmatlan okirat volt, az ingatlan 80 millió Ft-on került értékesítésre, és a felek is ennyiben határozták meg az értékét.

Iratellenes az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja is, hogy a Zrt3. által átutalt kölcsön összegét a vádlottaknak az elnyert pályázatok megvalósítására kellett fordítani, ugyanis azt a vádlottak a gyártás és a termelés felfuttatása érdekében használták fel, ezzel is segítendő a felveendő létszám tartós foglalkoztatását. Iratellenes az is, hogy az I.r. vádlott a Zrt3. elől elhallgatta, hogy a kezesként megjelölt Kft3. ténylegesen nem rendelkezik vagyonnal, és ellene végrehajtási eljárás is indult, valamint megtevesztette a kölcsön fedezeteként lekötött öntőszerszámok és más ingóságok értékét illetően.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az I. tényállási pont tekintetében műszaki szakértő bevonása nélkül, vélelmekre alapozta elmarasztaló ítéletét, noha kétségtelenül nem bizonyított tény nem írható a vádlottak terhére.

A II. tényállási pont tekintetében hivatkozott arra, hogy a szabad felhasználású kölcsönszerződést azzal a szándékkal kötötte meg, hogy azt visszafizeti. Erre minden reális esélye is megvolt, és ezt

igazolja az is, hogy a kölcsönszerződések módosításában szereplő új határidőknek megfelelően a kölcsönt az I. rendű vádlott visszafizette határidőben. Előadta továbbá, hogy ebben az ügyben kár csak öt érte. Amennyiben a birtokháborítási ügy eredményes lesz, akkor ismét 160 embernek tud munkát adni, ugyanis a piaci előrejelzések szerint kerti bútor piaca növekedést mutat.

Utolsó szó jogán tett írásbeli nyilatkozatában előadta, hogy a terhére rótt bűncselekményeket nem követte, a Zrt3-tól felvett kölcsönt egy egyezségi megállapodás szerint határidőben visszafizette. A támogatási szerződésektől pedig önként elállt abban a tudatban, hogy a Zrt2. szakemberei az ellenőrzések során nem találtak szabálytalanságot. Nem titkolta el, hogy 1 főt foglalkoztat, és azt sem, hogy a számlák barterszerződésnek köszönhetően oda-vissza utalással kerültek kiegyenlítésre.

A II. pont tekintetében indítványozta, hogy az Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben, hiszen a kölcsön felvételekor szándékukban állt a annak visszafizetése és erre a reális lehetőség is adott volt. Ezt a ténytet nemcsak tanú1. vallomása, de később a Zrt3. elnök-vezérigazgatójával kötött egyezségi megállapodás is igazolja, az abban foglalt feltételeknek megfelelően a kölcsön teljes egészében visszafizette, 50 millió Ft-ot készpénzben, 80 millió Ft-ot váltóval, a maradékot pedig az E. B. ellen folyó kártérítési összegből engedményezve.

Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság egészítse ki a tényállást azzal, hogy a Kft2. és a Zrt3. között létrejött szerződésben írt kölcsönök szabad felhasználásúak voltak, tartalmazták a siklósi ingatlan 80 millió Ft-os becsértékét, így a Kft2. a pénz felett szabadon rendelkezhetett. Az állítólagosan hamis értékebecslés megtévesztésre alkalmas irat volt, mivel az ingatlan 80 millió Ft értékben lett értékesítve és azt tanú2. úgy adta át a Zrt3.-nak. Az ügyészi fellebbezés lényegében a bizonyítékok értékelését támadja, így a másodfokú eljárásban nem vezethet eredményre

A III.r. vádlottal kapcsolatban észrevételezte, hogy semmiképpen nem büntethető, ugyanis adott esetben ő is megtévesztés áldozata lett a tényállás azon vonatkozásával kapcsolatban, amelyben az elsőfokú bíróság az I. rendű vádlott bűnösségét megállapította. Az I. rendű vádlott önként elállt a támogatási szerződésektől, így hiányzik a bűncselekménynek az elkövetési eleme, a megtévesztés, tévedésben tartás is.

Az ellenőrzést lefolytató Zrt2. szakemberei nem állapítottak meg szabálytalanságot, azt nyilatkozták, hogy a projekt fizikai előrehaladása a támogatási szerződésnek megfelelően arányos, a pénzügyi előrehaladás a támogatási szerződésnek megfelelően ugyancsak arányos, műszaki szakvélemény hiányában egyedül a Zrt2. szakembereinek a jegyzőkönyveit lehet releváns módon figyelembe venni. A beruházással kapcsolatban az elsőfokú bíróság szakértelem hiányában a jegyzőkönyvek tartalmával szemben ellentétes álláspontra helyezkedett és arra építette fel az ítéletét, hogy a M.-ről vásárolt 524 kg-nyi vasanyagról azt állították a vádlottak, hogy az felel meg a beruházás eszközeinek, miközben a fotók alapján jól kivehető, hogy a beruházás tárgyát képező 44 db gyártó eszköznek a legkisebb részét kitevő beömlői egyenként nagyobb súlyúak, mint 524 kg. A másik látványosan iratellenes álláspontja az elsőfokú bíróságnak, hogy nem volt gázszolgáltatás a telephelyen, így termelés, sem lehetett, miközben a birtokháborítás során felvett jegyzőkönyv és fotók tanúsítják, hogy három hatalmas gáztartály akár fél évre is elég gáz tudott szolgáltatni a termeléshez, így nincs meg az az okozati lánc, amely a bűnösség megállapításához vezetne.

Hivatkozott arra is, hogy nem büntethetők a terheltek a költségvetési csalás kísérlete és a hamis okirat felhasználása vétsége miatt, mivel az eredményt az I. rendű terhelte önként elhárította azzal, hogy elállt a támogatási szerződéstől. Ezt abban a tudatban tette az I. rendű vádlott, hogy a Zrt2. szakemberei az ellenőrzéskor mindent rendben találtak. Amennyiben a fentiek alapján az ítéletábra nem menti fel az I. rendű vádlottat bűncselekmény hiányában, akkor bizonyítottság hiányában indítványozta a felmentését. Ismét hangsúlyozta, hogy az ellenőrzést lefolytató szakemberek nem állapítottak meg szabálytalanságot, ennek ellenkezőjét a bíróságnak szakértővel kellett volna bizonyítania. Ez nem történt meg, így az időmúlásra is tekintettel a Fővárosi Ítéletábra a vádlottakat aggálytalanul felmentheti. Az elsőfokú bíróság semmilyen bizonyítékkal nem támasztotta alá, hogy

az I. rendű terhelt nem akart 160 főt foglalkoztatni. Mind a nyomozó hatóság, mind az ügyészség, mind az ítélet abból indul ki, hogy a pályázatokhoz beszerzett szerszámok csupán papíron léteztek, illetve hogy a fotókon látható 785 millió Ft-os beruházási eszközök azonosak az 524 kg az Rt.-től megvásárolt vasanyaggal, így egyrészt az elsőfokú bíróság első kiindulása hibás, másrészt a nyomozó hatóság által felderítetlenül hagyott tényállás miatt az ítélet teljes megalapozatlanságát eredményezi, amely az idő előrehaladta miatt már nem is küszöbölhető ki.

Amennyiben a megalapozatlanságra vonatkozó álláspontját a másodfokú bíróság osztja, akkor az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak tisztáznia kell a műszaki szakértő bevonásával az öntőszerszámokat és a beruházás eszközeit, azt, hogy mire alapozza, hogy az eszközök értéke tekintetében a terhelték a Zrt2.-t megtévesztették, mire alapozza, hogy az I. rendű terhelt nem kívánt 160 főt foglalkoztatni, miért nem vette figyelembe az általuk alapított klasztert, miért nem vette figyelembe a szakértői véleményben írtakat, miért állította, hogy az I. rendű terhelt eltitkolt ügyletet. Indokolnia kell, hogy mire alapozza, hogy a támogatást a vádlottak saját céljaikra kívánták fordítani, hiszen annak kedvezményezettje a Zrt3. volt, miért állította, hogy I. rendű terhelt nem rendelkezett készpénzzel, miért állította, hogy nem volt gázszolgáltatás a telephelyen, miért nem vette figyelembe azt a korábban állított és megerősített tény, hogy a Kft. 141.000.990 ezer forint kölcsönt adott a Kft2.-nek, miért nem vette figyelembe az önkéntes elállást, miért nem vette figyelembe, hogy a kölcsön szabad felhasználású, milyen egyezséget kötött a Kft2. és a Zrt3. amellyel a hitel vissza lett fizetve.

A másodfokú nyilvános ülésen utolsó szó jogán tett nyilatkozatában a korábbi védekezésével egyezően tartotta fent, és kiemelte, hogy a beszerzett 44 eszköz vonatkozásában csak feltételezésen alapulnak az elsőfokú bíróság megállapításai.

Az I.r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet tényből tényre helytelenül következtetett, amikor azt a megállapítást tette, hogy a vádlottaknak ténylegesen nem állt szándékában sem a pályázat során igényelt összegeknek pályázati célra fordítása, sem a pályázatban vállalt munkavállalói létszám foglalkoztatása, hanem az elnyert pályázati támogatást saját céljaikra kívánták felhasználni. Ezzel szemben az állapítható meg, hogy az egyedi eszközök reális értékét hozamszámítás igazolja, az I.r. vádlott nem hallgatta el a Zrt2. elől, hogy csak 1 főt foglalkoztat, a 160 főt csak akkor veszi fel a szerződésben írtak szerint, ha a támogatást folyósítják. A kifogásolt eszközbeszerzés nem titkoltan egy barterügylet volt, amely során a jogszabály által nem tiltott oda-vissza fizetések történtek. Ez a tény sem lehet eltitkolva, ugyanis a számlakivonatokat csatolásra kerültek a Zrt2. felé, így e körben sem került sor megtévesztésre. A Zrt2. tisztában volt azzal a támogatási szerződés szerint, hogy az Bt1. a Kft2. beszállítója, hogy tőle mit vásárol a cég milyen műszaki tartalommal és hozamszámítással megállapított beszerzési áron, így a Zrt2. e körben sem került megtévesztésre.

Részben tévedett, részben nem tett eleget indokolási kötelezettségének az elsőfokú bíróság, amikor tanú6. helyszíni ellenőr vallomását úgy értékelte, hogy valószínűleg nem a kellő odafigyeléssel és gondossággal végezte az ellenőrzést. A bíróság nem adta indokát, hogy ezt mire alapozta, az I.r. vádlottak ugyanis semmilyen kötelezettsége nem volt munkavállalókat alkalmazni, mely a pályázati szerződésből egyértelműen megállapítható, és ezt teljességgel figyelmen kívül hagyta a bíróság annak ellenére, hogy ez a tény az I.r. vádlott tudattartalma vonatkozásában rendkívüli relevanciával bír. Az ellenőrzést követően az I. rendű vádlott abban a tudatban volt, hogy a pályázatában minden rendben van, és semmi akadály a kifizetésnek.

A 10 évet meghaladó időmúlás a vádlottaknak nem volt felróható, így a tisztességes eljáráshoz való jog és az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata alapján még bűnösség esetén sem indokolt végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása. E körben az Emberi Jogok Európai Bíróságának döntéseire hivatkozott. A fentiek alapján indítványozta, hogy az Ítélet az elsőfokú bíróság

ítéletét változtassa meg, és az I. rendű vádlottat mentse fel az ellene emelt vád alól, másodlagosan pedig a Be. 609. § (2) bekezdésének b) pontja alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül, harmadlagos indítványa pedig arra irányult, hogy az ítéletábra a Be. 606. § (4) bekezdése alapján az I. rendű vádlott büntetését enyhítse.

A másodfokú nyilvános ülésen fellebbezését azonos tartalommal tartotta fent.

A II. rendű vádlott fellebbezésének indokolásában hivatkozott arra, hogy az I. vádpont tekintetében az elsőfokú bíróság ítélete iratellenes és jogszabálysértő. 524 kg vasanyagot vásárolni a Kft5. részére nyilvánvalóan nem bűncselekmény. Szakértő nélkül is megállapítható, hogy a hasonló 5 db öntőforma darabjának mindegyike többszörösen is meghaladja az 524 kg-ot, így azok értelemszerűen nem lehetnek azonosak a Kft5. által megvásárolt öntőformákkal. A Kft2. és a Kft3. résztulajdonosának lenni nem bűncselekmény, a nyilvános, közhiteles adatokkal nem tévesztett meg senkit. Mivel gépgyártás-technológus a végzettsége, így műszaki vezetőként szerepelhet. Egy pályázatban az Bt1. beltagjának lenni ugyancsak nem bűncselekmény. Amennyiben egy okiratot tanúként ír alá, akkor csupán azt tanúsítja, hogy azokat előtte írták alá, ami nem bűncselekmény, mert ez valóban így történt. Iratellenes az a megállapítás is, hogy a Zrt2. megtévesztésében közreműködött a saját erőt igazoló okiratok aláírásával, hiszen az rendelkezésre állt. Az ezt igazoló okiratok kivétel nélkül valós tartalmúak. A Zrt2. ellenőreit az előzetes helyszíni szemle alkalmával sem tévesztette meg, mert csak azt mutatta meg nekik, hogy hol lesz a beruházás helyszíne. Az Bt1. teljesítést igazoló okiratok, jegyzőkönyv üzembe helyezési eljárásról, minőségi bizonyítvány, berendezések vizsgálati lapja elkészítésében nem vett részt, erre vonatkozó bizonyíték nincs, ennek ellenkezőjét nem állította senki, így ezt a tényt az ítélet iratellenesen tartalmazza.

A teljesítést igazoló okiratok valós gazdasági eseményről készültek, a projekt fizikai befejezéséről szóló írásbeli bejelentést olyan tanúként írta alá aki csak azt igazolja, hogy a kiállító személy a szeme láttára írta alá a kifizetési kérelmet. Nem írta alá viszont mérlegképes könyvelőként, ezzel kapcsolatban bizonyítékot nem látott, de ha valóban ő írta alá, akkor az tévedésből lehetett. Az elsőfokú bíróság a vádon túlterjeszkedett és olyan cselekményeket rótt a terhére, amelyeket a vádirat nem tartalmaz, nevezetesen, hogy tanúként írt alá okiratokat, hogy a kifizetési kérelmet mérlegképes könyvelőként írta alá, ezzel csak az elsőfokú ítélet olvasása során szembesült.

A II. pont tekintetében a Zrt3. igazgatónöje is azt állította, hogy vele csak akkor találkozott, amikor már vége volt az ügynek, így nem tévesztett meg senkit. Se terhelő tanú, sem érdemi vád nincs, így nem követhette el a bűncselekményt, ennek megfelelően e körben a felmentő ítélet hatályban tartását indítványozta, egyebekben pedig azt, hogy bűncselekmény hiányában mentse fel az ítéletábra minden vád alól.

A II.r. vádlott utolsó szó jogán írásban tett nyilatkozatában előadta, hogy az okozati lánc és így a bizonyítékok közvetlen és közvetett zárt láncolata hiányzik, nevezetesen az, hogy a Kft5. nevében 188.600 forintért 585 kg-os anyagot vásárolt, és nyilvánvalóan téves az a következtetés, hogy ez azonos a 785 millió Ft-os beruházással, ennek alapján ismételtlen kéri a felmentését. Előadta még, hogy a II. tényállási ponti tekintetében nincsen tényállás a neve mellé rendelve.

Az ítéletben egyetlen konkrét tény vagy cselekmény, nem hogy egyetlen konkrét bizonyíték vagy tanúvallomás az I. vádpont tekintetében szintén nincsen. Hivatkozott arra, hogy a Zrt2. műszaki szakértői jegyzőkönyvezték, hogy időarányosan mindent rendben találtak. Kifogásolta, hogy a figyelembe nem vett iratok mellett a bíróság műszaki szakértelen hiányában hogyan állíthatja ennek az ellenkezőjét. A Zrt2. felügyeleti szerve az NFÜ jogszerűnek és joghatályosnak fogadta el a 2009. március 17-én kelt nyilatkozatot, melyben az I. rendű vádlott elállt a támogatás igénylésétől és a szerződéstől. Megdőlt az az állítás is, hogy az I.r. vádlott által benyújtott megrendelés, árajánlat,

valamint az öntőszerszámok megvásárlásával és üzembe helyezésével kapcsolatos iratok valótlan tartalmúak, mert IV.r. vádlott nem foglalkozott öntőszerszámok gyártásával és nem rendelkezett technológiával, így a gépek elhelyezésére üzembe helyezésére, valójában nem is kerülhetett sor. Tanú7. a nyomozati iratok 1869. oldalán található vallomásában azt nyilatkozta, hogy a pályázatban szereplő működőképes berendezések 50-80 millió Ft/darab értékűek lehettek, így megdőlt az az ítéleti állítás is, hogy a vádlottak elhatározták, hogy a Zrt2.-t megtevesztik az öntőszerszámok és öntéstechnológiai licenc tényleges forgalmi értékével kapcsolatban jogtalan haszonszerzés érdekében. A Zrt2. az utalások tekintetében sem került megtevesztésre, ugyanis becsatolásra kerültek bankszámlakivonatok és a pályázat elnyerésének nem volt feltétele a megrendelés-állomány igazolása, így a Zrt2. sem eshetett tévedésbe e körben és ezen adatokat nem is rögzítette semmilyen okiratban vagy helyszíni ellenőrzéskor. Nincs számba véve az ítéletben, hogy a támogatás azonnali felfüggesztését kizárólag a létszámproblémák miatt kezdeményezték. Értelmezhetetlen, hogy miért nem szerepel a tényállásban a 2009. március 12-i birtokháborítás. Az E. B. annak ellenére nem állította vissza az eredeti állapotot, hogy azt az I. rendű vádlott kérte, és ezért került sor a perre is. Ugyancsak alaptalanul állította azt az elsőfokú ítélet, hogy az I. rendű vádlott vezette a Kft3.-at, ugyanis ténylegesen tanú3. volt az ügyvezető és ő hozta meg az üzleti döntéseket különösen a lízingszerződés ügyében.

A fentiek alapján indítványozta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság változtassa meg és valamennyi vádpont alól mentse fel.

A II.r. vádlott utolsó szó jogán a másodfokú nyilvános ülésen fenntartotta az általa korábban előadottakat.

A másodfokú nyilvános ülésen a II.r. vádlott védője az elsőfokú eljárásban elmondott perbeszédet tartotta fent, és elsődlegesen a vádlott felmentését másodlagosan előzetes mentesítésben részesítését indítványozta.

A III. rendű vádlott fellebbezésének indokolásában előadta, hogy az ügyészi fellebbezés álláspontja szerint alaptalan, a tényállás esetében teljes körűen fel van derítve, így az ítélet reá vonatkozó felmentő részének hatályban tartását kérte. Hivatkozott arra is, hogy amennyiben megtevesztés történt, akkor annak ő maga is sértettje, hiszen az I.r. rendű vádlott őt magát is megtevesztette. Semmilyen alapos gondossággal nem győződhetett meg arról, hogy a hivatkozott okiratok valótlan tartalmúak, hiszen azok terjedelmesek voltak és olyan szakértelmet kívántak meg, amely neki nem volt meg.

A III.r. vádlott utolsó szó jogán a másodfokú nyilvános ülésen fenntartotta az általa korábban előadottakat.

A III. rendű vádlott védője a másodfokú nyilvános ülésen az ítélet helybenhagyását indítványozta arra hivatkozással, hogy a vádlott tévedése alapos okból származott. A tényállás kiegészítését indítványozta azzal, hogy a vádlott a cselekmény ténybeli oldalával tisztában volt, azonban mind materiális társadalomra veszélyességében, mind jogellenességében tévedett.

A IV. rendű vádlott fellebbezésének indokolásában arra hivatkozott elsődlegesen hogy iratellenes az elsőfokú bíróság tényállása, amikor nem vette figyelembe a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség által írt azon levelet, amelyben az I. rendű vádlott önkéntes elállását elfogadta. Az elállás mindenképpen önkéntes volt, hiszen az ellenőrzési jegyzőkönyvek tanúsága szerint mindent rendben találtak, így a vádlottak nem büntethetők.

Hivatkozott arra is, hogy a nyomozás során tett tanúvallomása nem vehető figyelembe

bizonyítékként, hiszen az eljárási jogait lényegesen korlátozták, nem hívták fel a figyelmét egyértelműen és határozottan arra, hogy ha önmagát bűncselekmény elkövetésével vádolná, akkor megtagadhatja a tanúvallomást, illetve a nyomozó hatóság a kirendelt budapesti székhelyű ügyvédekkel konspirálva látszatvédelmet nyújtott. Álláspontja szerint nem kerülhetett sor a tényleges iratismertetésre, a 13.000 oldal iratanyagot 5 perc alatt nem lehet átnézni, és ezért nem jár 120.000 Ft munkadíj különösen akkor, amikor az akta P.-ett volt, hiszen őt oda hívták be iratismertetésre.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás iratellenes, ugyanis a Zrt2. nem lehet megtévesztve a Bt1. teljesítőképessége tekintetében. A Bt1. által leszállított eszközöknek semmi köze nincs a Kft5. által M.-ról visszavásároltakhoz, így ezen eszközök forgalmi értéke tekintetében sem történt megtévesztés. A beruházás eszközeinek értékét az iratok között fellelhető hozamszámítás és köztudomású tények igazolják, a beruházás tárgyához hasonló egyetlen egy szerszám kifejlesztése a Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Hivatal által 148.500.000 Ft támogatásban részesült. A leszállított eszközök újak voltak, azok csak a próbaöntés nyomait tartalmazták.

A Kft2.-nek a támogatás folyósítását követő egy éven belül szándékában állt a 160 fő foglalkoztatása, a Kft4.-el kötött megállapodás ugyancsak valós szerződési szándékot tartalmazott.

A vádlottak nem kívánták saját célokra fordítani az állami támogatást, hiszen annak összegét a Zrt3.-ra engedményezte a Kft2.

Aggálytalanul megállapítható, hogy az Bt1. által kiállított iratok, számlák nem fiktívek, hiszen valós gazdasági eseményt rögzítenek. E körben lényeges, hogy nyilatkozott arról, hogy minden okiratot ő írt alá, még azt az adásvételi szerződést is, amelynél az írásszakértő egy másolatról azt állapította meg, hogy nem.

Előadta továbbá, hogy a műszaki szakértő bevonásának elmaradása miatt az ügy érdemére tekintettel megalapozatlan, ezért a hatályon kívül helyezése indokolt. Hiányzik a költségvetési csalás elkövetésének minden eleme, nem volt tévedésbe ejtés, tévedésben tartás, valótlan tartalmú nyilatkozat és valós tény elhallgatása sem. A vádlottak magatartása nem veszélyeztette a költségvetés pénzeszközeit.

Iratellenes az a megállapítás, hogy a szülei voltak a Bt1. tulajdonosai, illetve hogy abban az időben Sz.-on tevékenykedett volna, valamint az, hogy az úton nem volt gázszolgáltatás. A Bt1. a tőle megrendelt berendezéseket leszállította, azok a fotók alapján megvoltak, működtek, értéküket hozamszámítás bizonyítja, így iratellenes az elsőfokú bíróság ezzel ellentétes álláspontja is, valamennyi számlán feltüntetett gazdasági esemény ténylegesen megvalósult.

A IV.r. vádlott utolsó szó jogán a másodfokú nyilvános ülésen fenntartotta az általa korábban előadottakat.

A IV. rendű vádlott védője fellebbezésének indokolásában előadta, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabályt nem sértett, azonban a tényállás nem mentes a megalapozatlansági okoktól. Iratellenes az elsőfokú bírósági tényállás azon része, hogy az I. rendű vádlottól a IV. rendű vádlott tudomást szerzett arról is, hogy az általa aláírt fiktív iratok a Zrt2.-nél benyújtott pályázathoz kerülnek felhasználásra. Ezt a következtetést egyik bizonyítékokból sem lehet levonni. A IV. rendű vádlott csak annyit állított, hogy úgy tudja, hogy M-ra lett beadva egy pályázat, a cége, a Bt1. nevében, de ahhoz nem járult hozzá, és a végén vissza is vonta a megbízást, mert azt mondta, hogy nem adja a

cége nevét ehhez a pályázathoz. Helytelen következtetést vont le az elsőfokú bíróság, amikor megállapította, hogy „az I. rendű vádlott által benyújtott iratok valótlan tartalmúak voltak, mivel sem a IV.r. vádlott sem az általa képviselt Bt1. nem rendelkezett olyan öntőszerszámokkal és öntéstechnológiával, amelynek az eladását és üzembe helyezését az elkészített iratok alátámasztották, a gépek üzembe helyezésére valójában nem került sor”. Ezen tényből nem következik az, hogy a IV. rendű vádlott tisztában volt a pályázattal és ennek tudatában nyújtott volna szándékosan segítséget az I. rendű vádlottnak. Hivatkozott arra is a IV. rendű vádlott, hogy aláírt később több olyan okiratot is, amiket a pályázathoz I.r. vádlott benyújtott, de azokat el sem olvasta. Így a IV. rendű vádlott tudattartalmát nem vizsgálta kellő mértékben az elsőfokú bíróság, nem vonta mérlegelési körébe az elsőfokú bíróság a IV. rendű vádlott nyomozati vallomásának azon részét sem, hogy „most már látom, hogy sok mindenben hittem az I.r. vádlottnak és az általa elmondottakat elhittem és csak sematikusán aláírtam az összes iratot”, így IV. rendű vádlott konkrétan nem volt tudatában annak, hogy milyen pályázatról mekkora összegről lett volna szó.

A büntetés kiszabása körében hivatkozott arra, hogy a költségvetést károsító bűncselekmények elszaporodottsága nem értékelhető súlyosító körülményként, mert az statisztikai adatokkal nem került alátámasztásra. A fentiek alapján az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a IV. rendű vádlott felmentését indítványozta.

A másodfokú nyilvános ülésen fellebbezését azonos tartalommal tartotta fent.

Az ügyészi fellebbezés megalapozott, a vádlottak és védők fellebbezése megalapozatlan.

A másodfokú bíróság a Be. 590.§ (1) és (2) bekezdése alapján a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljeskörűen bírálta felül. Az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását a bíróság arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett, amikor a II.r., a III.r. és a IV. r. vádlottakat a nyomozás során tett vallomásaik és nyilatkozataik felolvasása, illetve ismertetése után megkérdezte, hogy azokat fenntartják-e, annak ellenére, hogy ez a három vádlott a 2016. március 16. napján, illetve 2016. május 12. napján megtartott tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy nem kíván vallomást tenni, és kérdésekre sem válaszol, így az eljárási cselekménykor hatályos 1998. évi XIX. tv. 117.§ (4) bekezdése alapján hozzájuk semminemű kérdés nem lett volna intézhető. Ez az eljárási szabálysértés azonban az ügy elbírálására lényegi kihatással nem volt, hiszen a 291.§ (1) és (2) bekezdés alapján helyesen tárgyalás anyagává tett nyomozati vallomásokat az elsőfokú bíróságnak minden esetben értékelni kell, akár fenntartják azt az eljárási szereplők, akár nem, másfelől a IV.r. vádlott nem is nyilatkozott az e tárgyban feltett kérdésre (20. jkv. 9. oldal). A vádlottak az eljárás egésze alatt észrevételeiket, nyilatkozataikat megtehették, így a korábbi vallomásaikat ezekkel együtt értékelte a bíróság.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat megtartotta valamennyi bizonyítékot feltárta és értékelte.

A másodfokú bíróság a Be. 593.§ (1) bekezdésének a.) és c.) pontja alapján a rendelkezésre álló iratok ügyiratok tartalma, valamint ténybeli következtetés alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást pontosítja, illetve attól eltérő tényállást állapít meg az alábbiak szerint:

Az előzmények és a tényállás I. egy pontja tekintetében mellőzi az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból azt, hogy a III.r. vádlott nem ismerte az I. rendű vádlott valós szándékát (ítélet 5. oldal negyedik bekezdés „annak kérésére, csak névlegesen, ténylegesen az ügyvezetői irányítást nem gyakorolva” mondatrészt, 6. oldal utolsó bekezdés „a döntésbe a III.r. vádlottat nem bevonva, őt tervükről nem tájékoztatva” mondatrész, 8. oldal második bekezdés „a valós szándékot nem ismerve” mondatrész, 9. oldal második bekezdés „az ő mögöttes szándékát nem ismerve” mondatrész, 10. oldal első bekezdés „annak a mögöttes szándékát továbbra sem ismerve” mondatrész, második bekezdés „névlegesen”, „valójában az I.r. vádlott” mondatrész.

A tényállás II. pontja tekintetében az elsőfokú ítélet 14. oldal ötödik bekezdését kiegészíti azzal, hogy az I.r. vádlott célja a kölcsön jogtalan haszonszerzés céljából történő megszerezése volt. A nyolcadik bekezdést pedig annyiban változtatja meg, hogy a Zrt3. sértettnek okozott összesen 196.378.746 Ft. kárból 130.000.25 Ft. megtérült.

Az I.r. vádlottnak nem állt szándékában a kölcsön visszafizetése, és arra reális lehetősége sem volt.

A tényállás I. pontja tekintetében az elsőfokú bíróság helyesen alapította a tényállást a IV.r. vádlott nyomozás során tett tanúvallomására, melyet az okirati bizonyítékok és tanúvallomások is alátámasztottak.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság azzal az állásponttal, mely szerint a tanú vallomása bizonyítékként nem vehető figyelembe, mert a törvényes figyelmeztetések nem megfelelően hangzottak el. A kihallgatáskor hatályos 1998.évi XIX.tv. 82.§ (2) bekezdése alapján tisztázta a nyomozóhatóság, hogy nem állnak fent a Be. 82.§ (1) bekezdésének a.), c.) és d.) pontjában írt mentességi okok, míg a 82.§ (1) bekezdésének b.) pontjában írt vallomásmegtagadási okra is figyelmeztette. A tanúnak saját kezével írt „nem” nyilatkozata csak úgy értelmezhető, hogy vele szemben mentességi ok nem áll fenn, majd a saját kezével írt „megértettem” pedig azt igazolta, hogy figyelmeztetéseket megértette. Ez megfelel az 1998. évi XIX. tv. 82.§ (2) bekezdésében írt követelményeknek, amely saját kezű rögzítést egyáltalán nem ír elő. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a tanú elsőfokú végzettséggel rendelkezik, így nyilvánvalóan tudomással kellett bírnia arról, hogy mit ír alá, az elhangzott szavak tartalmát, illetve az általa elolvasott figyelmeztetés tartalmát már csak ennél fogva is meg kellett, hogy értse, illetve amennyiben nem értette, akkor annak magyarázatát kérhette volna, illetve kellett volna kérnie.

A IV.r. vádlott kihallgatásának törvényessége vonatkozásában a Fővárosi Ítéltábla mindenben egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletének 15. és 16. oldalán kifejtettekkel. Nyomatékosan megjegyzi a másodfokú bíróság azt is, hogy mind a tanú, mind a vádlott vallomásait az eljárás során módosíthatja, a vádlottnak igazmondási kötelezettsége sincs, azonban a bíróságnak a bizonyítékok értékelése során figyelemmel kell lennie arra, hogy a kihallgatott személy vallomása módosításának elfogadható indokát tudja-e eladni, illetve a módosított vallomásokat a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokkal összevetve is értékelni kell, és ennek alapján kell arról állást foglalni, hogy a bíróság melyik vallomását fogadja el.

A fentebb kifejtettek szerint az elsőfokú bíróságnak nem lett volna lehetősége nyilatkoztatni a IV.r. vádlottat, hogy a korábban tanúként tett vallomásának felolvasásához hozzájárul-e, azonban a felolvasás így is törvényes, hiszen a vádlott hozzájárulása nélkül a bizonyítás anyagává tehető a nyomozás során tanúként tett vallomása az 1998. évi XIX. tv. 291.§ (2) bekezdésének második mondata szerint, mert abból kitűnik a 85.§ (3) bekezdésében írt figyelmeztetés és az arra adott válasz. Így az elsőfokú bíróság e körben intézett kérdése egyben szükségtelen is volt.

Ugyancsak nem értett egyet azzal a hivatkozással a Fővárosi Ítéltábla, hogy nem érvényesült a IV.r.

vádlott esetében a nyomozás során a védelemhez való jog. Az iratokból megállapítható, hogy részére a nyomozóhatóság 2011. november 8. napján védőt rendelt ki, és aznapi gyanúsított kihallgatásakor úgy nyilatkozott, hogy a védő személyét elfogadja. A kihallgatásra B.-en került sor, a védő is b.-i székhelyű volt. A kirendelő végzés a védő telefonos elérhetőségét tartalmazza, így lehetősége lett volna vele a kapcsolatot felvenni, vagy a nyomozás során másik védő kirendelését kérni, melyre ugyancsak nem került sor.

Az irattanulmányozás kapcsán kiemeli a másodfokú bíróság, hogy a nyomozati iratok 5683. oldalán található jelentés szerint a IV. rendű vádlott és védője úgy nyilatkozott, hogy nem kíván részt venni az iratismertetésen, viszont az ügyben szereplő másik kirendelt védő kérte, hogy az iratokat B.-en tekinthesse meg. Ezt követően az iratok B.-re kerültek megküldésre, és vett részt a védő B.-en az iratismertetésen.

A IV. rendű vádlott és védője fellebbezése kapcsán arra utal a Fővárosi Ítélet táblája, hogy a vádlott és védő fellebbezése egymással nincs összhangban. A IV.r. vádlott arra hivatkozik fellebbezésének indokolásában, hogy az általa a Bt1. képviselőjében kötött megállapodások valós szerződéskötési szándékot tükröztek, azok teljesítése jelentős részben végbement, a Bt1. az öntőformákat leszállította, a banki utalások valós gazdasági eseményeket tükröznek, és ezen felül is érdemi hivatkozásokat tesz a megvalósítandó projekt teljes menetére, az egyes munkafolyamatokra, az abban betöltött saját szerepére, a védője pedig a fellebbezésében azt emeli ki, hogy IV. rendű vádlott gyakorlatilag semmit sem tudott, csupán hitt I.r. vádlottnak és az említett okiratokat sematikusan aláírta.

A Bt1. vonatkozásában beszerzett cégmásolat alátámasztja az elsőfokú bíróság ítéletének 6. oldalán e céggel kapcsolatban tett megállapításokat, a IV.r. vádlott hivatkozása e körben alaptalan.

Az elsőfokú bíróság alappal állapította meg, hogy az I. rendű vádlott vallomásai magukkal is ellentmondásban vannak az eljárás különböző szakaszaiban, illetve vallomását alapvetően cáfolják a rendelkezésre álló, objektív bizonyítékok is.

A IV.r. vádlott hivatkozott tanúvallomásában előadta, hogy a Bt1. profilja álarcok készítése és árusítása volt, és beszámolt arról is, 2001-től már nehézségek merültek fel. Adótartozások miatt 2008-ban a felszámolási eljárás indult vele szemben, de azt sikerült rendezni, így a vallomásából látható, hogy a Bt1. nem rendelkezett stabil pénzügyi háttérrel és kiterjedt tevékenységgel. Azt a tanú maga is elmondta, hogy 1994-95-96-ban valóban több kerti bútort és tartozékot tervezett, melyek közül I.r. vádlotték korábbi cégében gyártásra is sor került és formákat is gyártottak. 2006-ban viszont hidraulikus olaj forgalmazásával kapcsolatban kereste meg az I.r. vádlott, majd 2008-ban ismét megkereste az I.r. vádlott, hogy újra tudná indítani az öntödét és megvásárolnák több száz millió forint készpénzért az öntőszerszámokat is. Ezzel kapcsolatban adásvételi szerződést is írtak, a szerződésen szereplő 270 millió Ft.-ot a Kft2. átutalta, de ő azt tovább utalta oda, amit az I.r. vádlott mondott.

A tanúnak ezt a vallomását egyértelműen alátámasztják rendelkezésre álló bankszámlakivonatokat, amelyek részletesen dokumentálják az oda-vissza utalásokat. Elmondta azt is, hogy az öntőszerszámok is csak névlegesen kerültek birtokába, illetve tényleges pénzmozgásra sem került sor.

A tanú elmondása szerint ezen kétes ügyletek miatt értékesítette a cégét a vádlottaknak.

A Zrt2.-vel kötendő támogatási szerződéshez a megrendelés állományának igazolására benyújtott, a Kft4.-el 2007. augusztus 20. napján megkötött megállapodás tekintetében alappal állapította meg az

elsőfokú bíróság, hogy az tartalmilag teljességgel valótlan és tényleges szerződéskötési szándék nélküli. Az elsőfokú bíróság által is kihallgatott tanú5., az Kft4. ügyvezetője volt. A tanú a nyomozás során vallomásában kifejtette, hogy valójában csak névleg volt a cég ügyvezetője, a tényleges döntési jogokat tanú4. gyakorolta, valamint azt is elmondta, hogy a cég szendvicskészítéssel foglalkozott, de 2007 óta már tevékenységet sem végzett. Ezt egyébként alátámasztja az a körülmény is, mely szerint jelen ügyben becsatolt szerződés keletkezésének időpontját követő rövid időn belül a Kft. ellen az APEH végrehajtási eljárást is indított, amelynek során megállapítást nyert, hogy tevékenységet nem végez és vagyonnal nem rendelkezik. tanú5. elmondta az I-II.r. vádlotti vallomásokkal egyezően a nyomozás során, hogy a 90-es években valóban dolgozott a vádlott testvérekkel a Kft6. keretében, és valóban külkereskedelmi üzletkötőként járt el a vádlott testvérek korábbi cége által gyártott öntöttvas kerti bútorokkal kapcsolatban. A jelen ügyben hivatkozott szerződést egyébként nem ő írta alá, azonban az abban megjelölt külföldi partnerek valóban a vádlott testvérek partnerei voltak, de a 90-es években. Amennyiben szóba került volna, hogy ilyen nagy volumenű projektben tud közreműködni, ezzel a lehetőséggel élt volna, hiszen szándékában állt a cég felvirágoztatása. A fentiekből tehát megállapítható, hogy a Kft4.-vel aláírt megállapodás valójában színlelt, hiszen a Kft4. nem is volt abban a helyzetben, hogy az ott leírtaknak eleget tegyen, illetve a tanú5., akinek tevőlegesen kellett volna közreműködnie, még csak nem is tudott róla.

Az I.r. vádlott a nyomozás során - ahogy arra az elsőfokú bíróság is kitért - még azt vallotta, hogy nem is emlékszik a Kft4.-el történő szerződéskötésre (nyomozati iratok 5621. oldal). A későbbiekben már hivatkozott arra, hogy a tanú5., hogy minden szempontból alkalmas lett volna a külkereskedelmi tevékenység végzésére, a tárgyaláson viszont úgy nyilatkozik, hogy visszavonták a cég megrendült helyzete miatt a szerződést. A cég anyagi helyzete azonban nem hirtelen rendült meg, hanem a rendelkezésre álló adatok alapján nem is volt stabil, mellyel tanú5. és tanú4. is tisztában volt. Ehhez hozzá kell tenni, hogy az új partner, a Bt1. ugyancsak nem rendelkezett megfelelő kapacitással külkereskedelmi tevékenység folytatásához, hiszen sem személyi, sem vagyoni állománya nem volt. A cégbíróági iratok között egyetlen éves beszámoló sem volt fellelhető, így arra sem lehetett megállapítást tenni, hogy a cég egyáltalán ténylegesen működött volna. A Bt1.-el kötött szállítási szerződés vonatkozásában irathűen állapította meg azt az elsőfokú bíróság, hogy irreális szállítási határidőt kötöttek ki annak ismeretében, hogy a Kft2. sem munkavállalóval, sem pedig tényleges gyártókapacitással nem rendelkezett. Így nyilvánvalóan nem a lízingszerződésnek a Zrt5. által történt azonnali hatályú felmondása miatt nem ment a szerződés teljesedésbe. Ehhez képest a szállítás elmaradására kikötött kötbér átutalása két részletben megtörtént a Bt1. részére, amelyet, utána a IV.r. vádlott - tanúvallomásaival egyezően - bankszámlakivonattal alátámasztottan a Kft. számlájára utalt át, mely cég visszautalta a Kft2.-nek. Itt is mindenben egyetért a másodfokú bíróság azzal az első bírói állásponttal, hogy amennyiben a Kft2. tényleges gyártókapacitással rendelkezik, és a szerződéses késedelem oka esetében valóban csak a Zrt5. „birtokháborítása”, akkor a felelős gazdálkodási tevékenységgel ellentétes 280 millió Ft. kötbér kifizetése szemben az ennél jóval csekélyebb mértékű elmaradt lízingdíjjal.

A IV.r. vádlott a tanúvallomásában azt is elmondta, hogy mindössze egyetlenegy darab bútor legyártására került sor. A Kft2. semminemű tevékenységet nem folytatott egyik telephelyén sem. Ezt alátámasztják egyrészt a Zrt2. ellenőrzési jegyzőkönyvei, másfelől a kihallgatott tanúk vallomásai, akárcsak a Zrt5. birtokbavételi jegyzőkönyve is.

Kétségtelen tény, hogy a Zrt2. az ellenőrzések során azt rögzítette, hogy a készültségi fok arányos a szerződésben írtakkal, azonban a tárgyaláson kihallgatott két ellenőr, tanú8. és tanú6. úgy nyilatkozott, hogy gyakorlatilag a helyszínen semmilyen termelő tevékenységet nem folytatott a

cég, és mindössze egy munkavállalóval rendelkezett. Az ténykérdés, hogy a Zrt2.-vel kötött támogatási szerződés értelmében a 160 munkavállaló foglalkoztatására csak a fenntartási időszak egy éve alatt lett volna szükség, azonban, ahogy arra az ellenőrök is kitértek, nyilvánvalóan a munkaerőfelvétel egy folyamat, és nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy olyan megrendelés-állomány teljesítését vállalta magára a Kft2. a Bt1.-el kötött szállítási szerződésben is, amelyre 1 fő munkavállaló nyilvánvalóan nem lehetett elég, így a termelőtevékenység folytatásához is szükség lett volna munkaerőre.

A tárgyaláson kihallgatott tanú7. mind a nyomozás során, mind a tárgyaláson elmondta, hogy cége korábban már állt a vádlott testvérekkel üzleti kapcsolatban, amikor is az 1990-es évek közepe táján öntőformákat vásároltak a vádlott testvérektől, azonban a termelést egy idő után már nem folytatták, így ezeket a formákat szétszedték, illetve leselejtezték. Ezután jelentkezett nála 2008-ban évben az I.r. vádlott, hogy ezeket az öntőformákat visszavásárolná. Itt megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az a körülmény, hogy nem a szerződéssel érintett Kft2. vásárolta ezeket meg, hanem a Kft5. arra utal, hogy a jelen támogatási eljárásban a vádlottak ezen formák megvásárlását szerették volna eltitkolni. A tanú a rendelkezésre álló fényképeken megtekintette az öntőformákat és arról úgy nyilatkozott, hogy egy részükben felismeri a tőlük visszavásárolt formákat, amik azonban már tényleges tevékenység folytatására nem voltak alkalmasak. Ez utóbbi tényt alátámasztotta a Zrt3. által felkért tanú9. is vallomása is.

Az I.r. vádlott utolsó szó jogán tett nyilatkozata kapcsán azt emeli ki a másodfokú bíróság, hogy az öntőformák kapcsán is a fent részletezettek szerint részletes bizonyítást folytatott le az elsőfokú bíróság, azonban a bűnösség megállapítására nem csak és kizárólag ez alapján, hanem valamennyi ítéletben részletezett egyéb bizonyíték összevetésével, azok alapján került sor.

Azt, hogy egyik telephelyen sem folyt tényleges tevékenység, és erre az I.r. vádlott nem is törekedett, szintén számos körülmény alátámasztja:

A Zrt4.-től bérbe vett telephelyen dolgozó tanú10. gondnokot a Kft2. tovább alkalmazta. tanú10. elmondta, hogy a területre rendszeresen bejárt, a gondnoki feladatokat igyekezett ellátni. Ott azonban tevékenység egyáltalán nem folyt, az I.r. vádlott nem tájékoztatta arról, hogy a tevékenységet miért nem végzi vagy azt mikor szeretné megkezdeni. Tanú10. munkabérét egyébként a Kft2. két hónap után nem fizette, az ennek kapcsán megindult eljárásban az I.r. vádlott még azt is tagadta, hogy tanú10. az alkalmazásában állt, noha a Kft2.-vel kötött munkaszerződés rendelkezésre áll (nyomozati iratok 1915-1923., 2365. oldal).

Ugyancsak alátámasztja az I.r. vádlott család szándékát az, hogy az I. rendű vádlott bérleti szerződést kötött a Zrt4. ingatlanjára azzal, hogy ott a projekt megvalósításához kapcsolódó tevékenységet fog végezni, a Zrt4. képviselőjét pedig rábírta arra, hogy járuljon hozzá ahhoz, hogy Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 45 millió Ft és járulékai, illetve 98 millió Ft. és járulékai erejéig az ingatlanra jelzálogjogot alapítson. Ehhez képest a telephelyen a vádlott semminemű tevékenység végzését nem kezdte meg, az ehhez szükséges előkészületeket sem végezte, és a bérleti díj fizetésével is felhagyott.

Az I/2. tényállási pont tekintetében még az is kiemelendő, hogy a Kft2. és az a Bt1. között ugyancsak valótlan tartalmú adásvételi szerződés jött létre, melyről az igazságügyi írásszakértő megállapította, hogy a 2008. november 17. napján kelt szerződésen szereplő a IV.r. vádlott aláírás nem a IV.r. vádlottól származik. Az I.r. rendű vádlott az a Bt1. felé fennálló fizetési kötelezettségének csak névleg tett eleget, amikor is a korábban a Zrt3. által az előfinanszírozása

átutalt összegből több alkalommal utalt a Bt1. bankszámlájára, amelyeket a IV.r. vádlott minden esetben rögtön visszautalt Kft2. bankszámlájára, melyet a Kft2. ugyancsak visszautalt a Bt1.-nek. Ezt az oda-vissza utalást egyébként teljes mértékben alátámasztja a banki adatokon, mint objektív bizonyítékon túl a IV.r. vádlottnak a már hivatkozott tanúvallomása, amelyben elmondta, hogy minden hozzá érkezett összeget rögtön valamelyik az I.r. vádlott érdekeltségébe tartozó cég számlájára utalt vissza. Nem foghat helyt az I. rendű vádlottnak az a védekezése, mely szerint licencvásárlás céljából történt az oda-vissza utalás, ugyanis, ahogyan arra elsőfokú bíróság is helyesen hivatkozott, nyilvánvalóan teljesen életszerűtlen és a felelős gazdálkodási tevékenység szabályaival is ellentétes az, hogy ilyen nagy összeget több alkalommal oda- vissza utaljon két gazdálkodó szervezet ezzel indokolatlanul magas banki költségeket okozva, ahelyett hogy a kölcsönös tartozások esetében beszámítással éljenek.

Ugyancsak a Zrt2. megtevesztése érdekében került sor az Amerikai Egyesült Államokból kerti bútorok megvásárlására, hogy azokat az I.r. vádlott, mint a saját cége által elkészített mintadarabokat mutassa be. Az ugyanis a fentebb már kifejtettekéből következik, hogy a Kft2. egyik telephelyén sem rendelkezett olyan személyi és tárgyi gyártókapacitással, amely ezeknek az elkészítését lehetővé tette volna.

Nem foghat helyt az I. rendű vádlottnak az önkéntes elállásra vonatkozó hivatkozása sem. A töretlen bírói gyakorlat szerint az önkéntes elállás akkor eredményez büntetlenséget, ha az elállás teljes egészében belső indítatásból származik. Jelen esetben az állapítható meg, hogy az I. rendű vádlott 2009. március 17. napján jelentette be az elállási szándékát, azonban addigra már több ellenőrzésre is sor került a projektekkel kapcsolatban, illetve a Zrt2. nem elégedett meg azzal a vádlottak által rendelkezésre bocsátott csak a szűrt átutalásokat tartalmazó banki igazolással, hanem a teljes bankszámlakivonatot bekérte. Az I.r. vádlott számára így nyilvánvalóvá vált, hogy kiderül, hogy ugyanazt az összeget utalta oda és vissza a két gazdálkodó szervezet, és ez felfedi majd a vádlottak csalárd szándékát, és így a támogatás kiutalására nem kerül sor. Az, hogy az elállás elfogadásra került, relevanciával nem bír a bűncselekmény megvalósulása szempontjából. Ezen felül a II.r. vádlott 2009. december 23-án írt levelében még utal arra, hogy a támogatás folyósítását csak felfüggesztették, és reményét fejezi ki, hogy azt végül majd folyósítják (nyomozati iratok 2037. oldala), melyből az következik, hogy az elállás nem csak hogy nem fakadt belső indítatásból, de még annak komolysága is megkérdőjelezhető.

A Zrt4.-hez hasonlóan a Kft3. telephelyén sem került sor tényleges munkavégzésre. A gázellátással kapcsolatban kifejtett I.r. vádlotti hivatkozás kapcsán jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy a nyomozati iratok 5197. oldalán található átadás-átvételi jegyzőkönyv szerint 2008. január 29. napján a 3 db gáztartályból 2 db üres, a harmadik 3,13 %, arra vonatkozóan pedig nem merült fel adat, hogy az I.r. vádlott ezután mikor, milyen forrásból töltötte azokat fel, azt miből fedezte. Az I.r. vádlott hivatkozásával szemben a Zrt5. birtokbavételi jegyzőkönyve (nyomozati iratok 1747-1749. oldal) nem tartalmaz a gáztartályok vonatkozásában semmilyen megállapítást, még azok feltüntetését sem.

Az I.r. vádlott rávette a Kft3. korábbi ügyvezetőjét, hogy az ingatlant értékesítse a Zrt5.-nek, majd kössenek lízingszerződést, azonban amikor az I.r. vádlott a cég ügyvezetője lett, a lízingdíjat nem fizette. Ezért a szerződést a lízingbe adó azonnali hatállyal felmondta. Az I.r. vádlott ugyancsak nem fizette az általa megkötött vagyonbiztosítások díját sem.

Gyakorlatilag kijelenthető, hogy a támogatási szerződések megkötését követően az I.r. vádlott valamennyi fizetési kötelezettségével felhagyott (bérleti díj, lízingdíj, biztosítási díj, tanú10.

munkabére). Ebből pedig egyenesen következik, hogy a vádlottnak nem állt szándékában a támogatási szerződésben vállalt projekt teljesítése, ennek ugyanis egyetlen tárgyi feltételét sem biztosította, sőt, azzal, hogy minden fizetési kötelezettségét elmulasztotta, a jövőbeni tevékenységét is ellehetetlenítette.

A II.r. vádlott szerepe bűnsegédi minőségéhez mérten jóval csekélyebb.

A II. r. vádlott hivatkozásával kapcsolatban jegyzi meg a Fővárosi Ítéltábla, hogy a vádirat 5. oldalának 4. bekezdésében szerepel, hogy az I. rendű és a II. rendű, valamint a IV. rendű vádlottak a Kft2. és a Bt1. képviselőjében a kifizetés érdekében továbbá benyújtották a 2008. július 15. napján aláírt átadás-átvételi jegyzőkönyvet, üzembe helyezési eljárásról készült jegyzőkönyvet, üzembe helyezési engedélyt, minőségi bizonyítványt, berendezések vizsgálati lapját, a feljegyzés a könyvelésnek elnevezésű okiratot, gépkönyvet és garanciajegyet, valamint a licenc leírást.

A 8. oldal 4. bekezdésben pedig az szerepel, hogy az I. rendű vádlott 2008. december 5. napján írásban bejelentette - melyet a II.r. vádlott tanúként aláírt - hogy a projekt fizikai befejezésére 2008. november 17. napján sor került, és benyújtotta a Zrt2.-höz az OTP Bank Nyrt. igazolását a Bt1.-nek a 2008. november 17. napján átutalt 672.000.000 Ft.-tól, egyúttal kérte a 196.000.000 Ft. támogatási összeg kifizetését. A kifizetési kérelmet a II.r. vádlott mérlegképes könyvelőként jegyezte ellen a Kft2. nevében. Egyébként ez utóbbi a tényállás I/2. pontjára vonatkozik, így téves az elsőfokú bíróságnak az ezzel kapcsolatban az ítélet 69. oldal harmadik bekezdésben foglalt álláspontja, mely a tényállás I/2. pontja tekintetében vád tárgyává nem tett hamis magánokirat felhasználására utal.

Fentiekből megállapítható, hogy a sérelmezett elkövetési magatartást az ügyész a vád tárgyává tette.

A vádirat 5. oldala tekintetében nem minősül vádon történő túlterjeszkedésnek az, hogy az egyébként tettesi magatartást rendelkezésre álló adatok alapján a bíróság bűnsegédként értékeli, ez megfelel a tett-azonosság elvének.

A Kúria Büntető Kollégiuma által kimunkált és a bírói gyakorlatban követett jogértelmezés szerint a vád törvényességének elengedhetetlen tartalmi eleme, hogy pontosan körülírt, büntetőtörvénybe ütköző cselekményt tartalmazzon. Nem jelenti a vádelv sérelmét az, ha a bíróság ügydöntő határozatában megállapított tényállás ugyan nem fedti teljesen a vádiratban leírt tényeket, de a bűncselekmény törvényi tényállásának lényeges elemeit alkotó tények tekintetében annak megfelel, ezért a tettazonosság keretei között marad. Nem értékelhető a törvényes vád hiányaként és a vádon túlterjeszkedésként az, ha a bíróság egy bűncselekmény törvényi tényállását megvalósító elkövetési magatartás kapcsán a tett-azonosság keretei között a vádiratban le nem írt tényt is megállapít, a vádelv nem jelent minden részletre kiterjedő azonosságot a vádban leírt és az ítéletben megállapított történeti tények között. Miután a bíróság nincs kötve a vádbeli minősítéshez, az eltérő minősítés eltérő tények megállapítását is szükségessé teheti. (BH2017.217.)

A II.r. vádlott fellebbezésben írt hivatkozásával kapcsolatban jegyzi meg az Ítéltábla, hogy esetében a bűncselekmény abban áll, hogy tisztában volt azzal, hogy az általa aláírt okiratok valótlan tartalmúak, és azok a Zrt2.-höz kerülnek majd benyújtásra. Az ügyleti tanúként való aláírás valóban csak azt tanúsítja, hogy az azon szereplő felek az okiratot előtte írták alá, azonban abban az esetben, ha tudomással bír arról, hogy az okirat tartalma valótlan, ennek elkészítésében közreműködik, hiszen azzal válik teljes bizonyító erejűvé, hogy azt két tanú előtt írják alá.

A másodfokú bíróság viszont nem értett egyet azzal elsőbírói megállapítással, mely szerint a III.r. vádlott nem ismerte az I. rendű vádlott tényleges szándékát és az okiratokat az I. rendű vádlott

tévedésbe ejtésének hatására írta alá.

Osztotta a másodfokú bíróság azt az ügyészi álláspontot, mely szerint a vezető tisztségviselői pozíciói jogokhoz ugyancsak hasonló kötelezettségek is társulnak. Az kétségtelen tény, hogy a III.r. vádlott alig néhány hónapon keresztül látta el a Kft2. ügyvezetését, azonban kiemelendő az a körülmény, hogy amikor azt elvállalta, akkor arról volt szó, hogy a II.r. vádlott hosszabb időre külföldre utazik, és ezalatt van szükség arra, hogy valaki a cég ügyeit intézze, illetve a postát átvegye. Önmagában emiatt sem lett volna szükség arra, hogy a III.r. vádlott ügyvezető legyen, ezt a más módon is meg lehetett volna oldani. Mindemellett azonban igen fontos, hogy a II.r. vádlott végül nem utazott külföldre, melyről a III.r. vádlott is tudomással bírt, így tehát a III.r. vádlottnak tudnia kellett, hogy az az ok, amely miatt a társaság ügyvezetését vállalta, nem áll fent, hiszen nagybátyja nem tartózkodik külföldön, így a cég ügyvezetésének ellátásában akadályoztatva semmilyen módon nincs.

Általános alapelv az, hogy jogszabályok ismeretének hiánya nem mentesít azok betartásának kötelezettsége alól, és ebből következik az, hogy egy magatartás jogszerűségében történő tévedés a legkritikább esetben vonja maga után az elkövető büntethetőségének akadályát. Jelen esetben a III.r. vádlottnak észlelnie kellett ügyvezetőként azt, hogy a Kft2. képviselőjében eljárva okiratokat ír alá, és nem győződött meg azok tartalmáról. Ekkor előre kellett látnia magatartásának lehetséges következményeit, nevezetesen azt, hogy az általa aláírt okirathoz joghatások fűződnek, illetve hogy azok felhasználásra kerülnek, és belenyugodott abba, hogy ennek bármilyen következménye is lehet, akár bűncselekmény elkövetése is, ugyanis az okiratok valóságtartalmáról sem győződött meg. Nyilván nem foghat helyt e körben az a védekezése, hogy a terjedelmes és bonyolult iratok áttekintéséhez nem rendelkezett kellő szakértelemmel, akkor még inkább meg kellett volna tagadnia azok aláírását. Ki kell azt emelni azt is, hogy minden esetben az I.r. vádlott volt a kapcsolattartó, ő kérte meg a III.r. vádlottat az iratok aláírására, így a III.r. vádlott felvilágosítás adását is kérhette volna az I.r. vádlottól, illetve utalva arra, hogy az I.r. vádlott belföldön van, vissza kellett volna utasítania azok aláírását.

Ugyancsak nem értett egyet a másodfokú bíróság azzal, hogy az I. rendű és a II.r. vádlott felelőssége nem állapítható meg a Zrt3. sérelmére elkövetett bűncselekmény vonatkozásában. Az kétségtelen tény, hogy a Zrt2. által folyósított támogatást a Zrt3. letéti számlájára kellett volna utalni, tehát abban az esetben, hogyha a támogatás kifizetésére sor kerül, akkor azt a Zrt3. kapta volna meg. Nem hagyható azonban figyelmen kívül, hogy az I. rendű vádlott mindvégig tudott arról, hogy a Zrt2.-vel kötött szerződésből eredő támogatáshoz bűncselekmény elkövetése útján kíván hozzájutni, tehát olyan bizonytalan követelést tett a Zrt3-al kötött kölcsönszerződés biztosítékául, amelyről maga is tudta, hogy amennyiben azt meg is kapja, és a bűncselekmény elkövetésére fény derül, az visszajár. E körben nem releváns Tanú1. tanú vallomása, amelyben azt nyilatkozta, hogy véleménye szerint az I.r. vádlott nem őt akarta megtéveszteni, ugyanis nem zárja ki a csalás megállapíthatóságát, ha a sértett a megtévesztést utóbb sem ismeri fel.

A 3/2009. Büntető Jogegységi Határozat vádlottak által hivatkozott része nem jelen esetre tartalmaz iránymutatást, hiszen az ott vázoltak arra az esetre vonatkoznak, ha az elkövető a hitel megszerzése érdekében a kölcsön folyósításának feltételei tekintetében a hitelintézetet tévedésbe ejti, és a pénzügyi intézmény e megtévesztés folytán folyósítja a hitelt, de a kölcsön visszafizetése szándékában áll, és erre reális lehetősége is adott.

Ezzel szemben ugyanez a Jogegységi Határozat rögzíti, hogy ha a tettes a korábbi hitelezőit úgy elégti ki, hogy újabb sértettet károsít meg „kölcsön” felvételével, akkor ennek a láncolatos cselekménysorozatnak az a része is büntett, amely részében a tettes a kárt utóbb, újabb bűncselekményből szerzett pénzzel megtérítette.

Jelen esetben az I.r. vádlottnak nem állt szándékában a hitel visszafizetése és arra reális lehetősége sem volt. A reális lehetőség hiányát a fentebbi bekezdésben már kifejtette a másodfokú bíróság, a szándék hiányára pedig az enged következtetni, hogy a jelzálogjogot nem a saját vagy cége ingatlanjára alapítja, hanem rábírta a Zrt4. ügyvezetőjét, hogy a szerződés biztosítékként alapítsanak jelzálogjogot az ingatlanon, amelyre aztán már a bérleti díjat sem fizeti, és semmilyen olyan tevékenységbe nem kezd, ami a hitel visszafizetését kitermelné arra az estre, ha az általa megkísérelt másik bűncselekmény (a költségvetési csalás büntette) nem lesz eredményes.

A bűncselekmény megvalósulása szempontjából nem bír relevanciával, hogy a kölcsön szabad felhasználású, ugyanis az elkövetési magatartás nem annak felhasználásához, hanem a megszerzéséhez kapcsolódik.

A hamis értékbecsléssel kapcsolatban azt kell kiemelni, hogy a Zrt4. ügyvezetője úgy nyilatkozott, hogy a hamis értékbecslést nem ő készítette el, de az I.r. vádlott megkereste őt, hogy érkezni fog az értékbecslő. Az értékbecslés elkészítéséhez csak az I. rendű vádlottnak fűződött érdeke, hiszen ő volt az, aki az ingatlant zálogjoggal kívánta megterhelni, tanú2-nek nyilvánvalóan nem állt érdekében az értékbecslés elkészítése, hiszen csak az I.r. rendű vádlott kérésére egyezett egyáltalán bele abba, hogy a Zrt4. ingatlanját jelzálogjoggal megterheljék. Így amennyiben az ingatlan jelzálog szempontjából nem lett volna megfelelő, vagy az értéke nem nyújtott volna kellő biztosítékot és így a Zrt3. elutasítja ennek fedezetként való elfogadását, abból tanú2-nek semminemű kára nem származott volna, ellentétben az I. rendű vádlottal, aki ebben az esetben nem kapta volna meg a Zrt3.-tól igényelt kölcsönt. Így az értékbecslés elkészítéséhez csakis és kizárólag az I. rendű vádlottnak fűződött érdeke.

Ezzel szemben viszont a II.r. vádlott magatartása kapcsán azt kell megjegyezni, hogy a II. tényállási pontban terhére rótt magatartás csupán a s.-i ingatlan tulajdoni lapjának beszerzése, hiszen a kölcsön folyósítását követően végzett tevékenysége - 2009. február 6. napján az I. rendű vádlott átutalt 125 millió Ft-ot a II.r. vádlott által képviselt a Kft. számlájára, majd ezt a II.r. vádlott visszautalta és itt is több alkalommal oda-vissza utalásokra került sor - már csalás szempontjából jelentőséggel nem bír.

A II.r. vádlottnak ezt a magatartását (tulajdoni lap kiváltása) együtt kell értékelni és minősíteni az I. tényállási pontban írtakkal, a vádlott testvéreknek a tényállás korábbi pontjaiban leírt magatartásából következően a II.r. vádlottnak tudnia kellett arról, hogy miért szükséges a s.-i ingatlan tulajdoni lapjának a kiváltása. Tudnia kellett, hogy ez az ingatlan Zrt4. tulajdonát képezi, amelyet a Kft2. bérbe vett, hiszen a tényállás 1/1 és 1/2 pontjai tekintetében erre a telephelyre vonatkozóan is alapították a projekt megvalósítását. Azt is tudnia kellett a II.r. vádlottnak, hogy ezen a telephelyen sem folyik semminemű tevékenység. A tényállás I. pontjában a II.r. vádlott szerepe már nagyobb, bár az irányítás kétségtelenül az I.r. vádlotté, de az látható, hogy az I. és II. pontban írtak valójában egy összefüggő csalási cselekmény részei, így azok szervesen összefüggnek, mint ahogy az elkövetők magatartása is, akik egyébként testvérek, tehát egymással szoros kapcsolatban állnak, így a II.r. vádlott tudatának át kellett fognia azt is, hogy a tulajdoni lap kiváltásával a tényállás II. pontjában írt bűncselekmény elkövetéséhez nyújt segítséget.

A Zrt3. sértett vagyonában értékcsökkenés jött létre a megtévesztő magatartás eredményeként, így a kár bekövetkezett. Annak megtérülése csak részbeni, hiszen per alatti követelés engedményezése nem eredményezi a kár megtérülését mindaddig, amíg a pernyertes fél követelése nem teljesül.

A másodfokú bíróság azonban nem tartotta mellőzendőnek az ítélet 14. oldalának kilencedik

(vastagon szedettet) bekezdését, hiszen ez a megállapítás valós, és a bűncselekmény elkövetését a Jogegységi Határozat idézett rendelkezései értelmében nem érinti.

A tényállás I. pontja tekintetében az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett az I.r. és a II.r. vádlott bűnösségére, és a bűncselekmények minősítése is túlnyomórészt törvényes.

Az I.r., a II.r., a III.r. és a IV.r. vádlott terhére rótt, tényállás I. pontjában írt hamis magánokirat felhasználásának vétsége helyesen 2 rendbelinek minősül, a bűncselekmény rendbeliségét ugyanis nem a felhasznált okiratok száma, hanem a befolyásolt jogviszonyok száma határozza meg. A III.r. vádlott a Kft2. képviseletében eljárva két külön pályázat keretében két külön támogatási szerződést kötött, így ezzel két jogviszony jött létre, az okirattal kapcsolatos bűncselekmény rendbelisége így nem a költségvetést károsító bűncselekmény rendbeliségéhez igazodik.

A II.r. és a III.r. vádlott által elkövetett hamis magánokirat felhasználása a Btk. 6.§ (2) bekezdése alapján folytatólagosnak minősül az alábbiak szerint: a 36/2007. Bk véleményben foglalt jogértelmezés alapján ha a valótlan tartalmú több magánokiratot ugyanazon jogviszonyból származó jog vagy kötelezettség létezésének, megváltoztatásának vagy megszűnésének bizonyítására többször használják, és a folytatólagosság egyéb törvényi feltételei is fennállnak, akkor a cselekmény folytatólagosan elkövetettként értékelendő. Jelen esetben az okiratok felhasználására rövid időközönként, azzal a nyilvánvaló egységes akaratelhatározással került sor, hogy a támogatást nyújtó szervezetet megtevésszék, illetve tévedésben tartsák.

Az I.r. és a II.r. vádlottat az Ítéltábla tényállás II. pontjában leírt magatartása alapján bűnösnek mondta ki a Btk. 371.§ (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a.) pontja szerint minősülő csalás büntetében, melyet a II.r. vádlott a Btk. 14.§ (2) bekezdése szerint bűnsegédként követett el.

A III.r. vádlott vonatkozásában azonban a részletesen kifejtettek szerint nem áll fent a tévedés, mint büntethetőséget kizáró ok, így a Fővárosi Ítéltábla a tényállás I. pontjában leírt magatartása alapján bűnösnek mondta ki a Btk. 396.§ (1) bekezdés a.) pontjába ütköző és a (4) bekezdés a.) pontja szerint minősülő, a Btk. 13.§ (3) bekezdése szerint társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntetéként a Btk. 10.§ (1) bekezdése szerinti kísérletében, és a Btk. 345.§-ába ütköző a Btk. 14.§ (2) bekezdése szerint bűnsegédként, a Btk. 6.§ (2) bekezdése szerint folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

A III.r. vádlott esetében a bíróság enyhítő körülményként értékelte a vádlottnak fel nem róható, igen jelentős időmúlást, a büntetlen előéletét, a részben bűnsegédi elkövetést, és azt, hogy a bűncselekmény kísérleti szakban maradt.

Súlyosító körülményként értékelte a részben társtettesi, részben folytatólagos elkövetést.

A III.r. vádlott esetében a Btk. 79.§-ában írt büntetési célok a Btk. 80.§-ában írt büntetékiszabási elvekre figyelemmel a Btk. 81.§ (1), (2) és (3) bekezdésében írt halmazati szabályok szerint kiszabott szabadságvesztéssel érhetők el, melynek tartamát azonban a másodfokú bíróság a Btk. 82.§ (4) bekezdése alapján alkalmazandó (2) bekezdés c.) és d.) pontja alapján határozta meg, az enyhítő körülmények túlsúlyára, ezen belül a nagyobb nyomatékkal értékelendő időmúlásra figyelemmel.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát a Btk. 37.§ (2) bekezdésének a.) pontja alapján börtönben állapította meg.

A III.r. vádlott büntetlen előéletére és a jelentős időmúlásra is tekintettel a büntetési célok tényleges szabadságelvonás nélkül is elérhetők, ezért a szabadságvesztés végrehajtását a Btk. 85.§ (1) és (2) bekezdése alapján felfüggesztette.

A szabadságvesztés utólagos elrendelése esetére a Btk. 38.§ (2) bekezdésének a.) pontja alapján határozta meg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját.

Az I.r., a II.r. és a III.r. vádlottak esetében az elsőfokú bíróság feltárta és értékelte a büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket, melyből mellőzi a másodfokú bíróság a hasonló jellegű bűncselekmények elszaporodottságának vádlottak terhére történő értékelését, hiszen ez statisztikai adattal nem került alátámasztásra, a II.r. vádlott esetében viszont további súlyosító körülmény a részbeni folytatólagos elkövetés. Helyesen jutott arra a törvényszék, hogy a büntetési célok szabadságvesztéssel érhetők el, melynek tartama azonban a cselekmények tárgyi súlyához mérten, különös figyelemmel a bűnösség kibővült körére is, még a jelentős időmúlás figyelembe vételével is eltúlzottan enyhe, így azt az ítéletábra súlyosította, így hozva arányba a tárgyi és alanyi bűnösségi körülményekkel.

Az I.r. vádlott esetében a pénzbüntetés alkalmazása a törvény követező rendelkezésén alapul, annak napi tétel száma és az egy napi tétel összege is arányos.

Ugyancsak indokolt a speciális foglalkozástól eltiltás és a közügyektől eltiltás alkalmazása is, tartamuk arányos és törvényes.

A II.r. vádlott és a IV. r. vádlott esetében a bűnsegédi magatartásra és a cselekményekben betöltött egyébként is csekélyebb cselekvőségükre, valamint a IV.r. vádlott tanúként tett feltáró vallomásra tekintettel egyetértett a másodfokú bíróság azzal, hogy a büntetési célok tényleges szabadságelvonás nélkül is elérhetők, a felfüggesztés próbaidejének tartama is arányos és törvényes.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéletábra a II.r. vádlott védőjének az előzetes mentesítésre vonatkozó indítványát, ugyanis kétségtelen, hogy a II.r. vádlott büntetlen előéletű, és életvitele eddig megfelelő volt, azonban a terhére megállapított a költségvetést veszélyeztető és a vagyon elleni bűncselekmények jelentős tárgyi súlya nem indokolja a II.r. vádlott előzetes mentesítésben részesítését és az eljárás során - a fenti körülményen kívül - nem merült fel olyan körülmény, ami az érdemességet igazolta volna.

Tekintettel arra, hogy a tényállás II. pontja tekintetében bűnösség megállapítására került sor, ezért a vagyonek kobzásnak a Kft.-vel szemben a Btk. 74.§ (2) bekezdése alapján van helye, ezért a zár alá vétel feloldását mellőzni kellett.

Az időközben bekövetkezett jogszabályváltozásra figyelemmel jelöli meg, hogy a bűnjelek lefoglalásának megszüntetése a Be. 320.§ (1) bekezdésén alapul.

Az elsőfokú bíróság mindenben helyes jogértelmezéssel döntött a bűnügyi költség viseléséről. Tekintettel azonban arra, hogy a másodfokú bíróság az I.r. és a II.r. vádlott bűnösségét a tényállás II. pontja, illetve a III.r. vádlott bűnösségét a tényállás I. pontja vonatkozásában megállapította, az ezzel összefüggő bűnügyi költséget a Be. 574.§ (1) bekezdése alapján kötelesek viselni, míg a Be. 574.§ (3) bekezdése alapján az állam viseli azt a bűnügyi költséget, amely nem a vádlottak mulasztása folytán, szükségtelenül merült fel.

A másodfokú eljárásban felmerült bünygyi költséget az Ítéltábla a Be. 613.§ (1) bekezdése alapján állapította meg, és rendelkezett annak viseléséről a Be. 574.§ (1) bekezdésére figyelemmel.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 599.§ (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen a Be. 606.§ (1) és (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, míg a változtatással nem érintett részében a Be. 605.§ (1) és (4) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezési jog az I.r., a II.r. és al III.r. vádlottak vonatkozásában a Be. 615.§ (1) bekezdésén és a (2) bekezdés a.) pontján alapul.

Budapest, 2018. évi december hó 18. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

Radnainé dr. Solymosi Viktória sk.
előadó bíró

Dr. Kósa Zsuzsanna sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 25.B.1054/2015/98. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf. 160/2018/24. számú ítéletében írt változtatásokkal a IV.r. vádlott vonatkozásában 2018. december 18. napján jogerős és a szabadságvesztés kivételével végrehajtható.

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Hornyákné Sléder Ágnes
tisztviselő